

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПП «Менеджмент»

ПРАВОВІ ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Вибіркова освітня компонента освітньо-професійної програми «Менеджмент» (освітня компонента, що формує професійні правові компетентності майбутнього менеджера)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр (останній семестр навчання)		
Семестровий контроль	залік		
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	30	20	10
заочна форма:	-	-	-
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 60		Заочна форма –
Мета курсу	Формування у здобувачів фахової передвищої освіти комплексної системи теоретичних знань та практичних навичок щодо застосування норм чинного законодавства України при здійсненні управлінських, організаційних та господарських функцій у сфері менеджменту.		
Завдання курсу	— ознайомлення студентів із конституційними засадами підприємництва та структурою правової системи України; — з'ясування особливостей правового статусу підприємств та організацій різних організаційно-правових форм; — вивчення правових механізмів створення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб; — опанування договірного права та набуття практичних навичок складання, правової експертизи та укладання господарських договорів; — детальне вивчення трудового права України, регулювання трудових відносин, робочого часу, часу відпочинку та оплати праці; — засвоєння правил кадрового діловодства та документообігу відповідно до Кодексу законів про працю України; — розуміння сутності юридичної відповідальності посадових осіб і матеріальної відповідальності працівників; — опанування правових інструментів захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання та порядку врегулювання господарських спорів.		
Компетентності	Здобувач фахової передвищої освіти повинен ЗНАТИ: — систему та джерела права України, що регулюють господарську та управлінську діяльність підприємств; — організаційно-правові форми суб'єктів господарювання (ТОВ, ПрАТ, комунальні, державні підприємства) та вимоги до їх створення й реєстрації; — правові засади припинення діяльності підприємств (реорганізація, ліквідація, банкрутство); — основи договірного права: поняття, види, істотні умови господарських договорів, порядок їх укладання, зміни та розірвання; — правові інструменти забезпечення виконання договірних зобов'язань та		

	відповідальність за їх порушення; — основи трудового законодавства України, порядок укладання та припинення трудових договорів та контрактів; — правове регулювання робочого часу, часу відпочинку, трудової дисципліни та охорони праці в організації; — види юридичної відповідальності посадових осіб, межі та порядок застосування матеріальної відповідальності працівників за шкоду підприємству; — систему судових органів України, процедуру вирішення господарських спорів та досудового врегулювання конфліктів. УМІТИ: — самостійно орієнтуватися у чинному законодавстві України, здійснювати пошук та аналіз нормативно-правових актів; — застосовувати норми матеріального права при виборі оптимальної організаційно-правової форми ведення бізнесу; — складати та аналізувати проекти господарських договорів, виявляти правові ризики в умовах контрактів; — правильно оформлювати кадрово-управлінські документи відповідно до Кодексу законів про працю України; — розробляти локальні нормативно-правові акти організації (правила внутрішнього трудового розпорядку, посадові інструкції); — застосовувати заходи дисциплінарного впливу та розраховувати матеріальну відповідальність працівників у межах чинного законодавства; — складати документи претензійного характеру та позовні заяви для захисту законних інтересів суб'єкта господарювання; — правомірно діяти у відносинах з контролюючими та правоохоронними державними органами, мінімізуючи правові ризики.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною рейтинговою системою. На поточну, самостійну, індивідуальну роботу та модульний контроль протягом семестру припадає максимум 80 балів. Підсумковий контроль у формі семестрового заліку становить максимум 20 балів. 1. Робота на практичних заняттях (максимум 24 бали); 2. Виконання самостійної роботи (максимум 16 балів); 3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (максимум 20 балів); 4. Модульна контрольна робота (максимум 20 балів); 5. Залік (максимум 20 балів); 6. Додаткові та заохочувальні бали можуть нараховуватися за рішенням циклової комісії або викладача за участь у наукових заходах, підготовку публікацій, виконання завдань підвищеної складності, додаткових проєктів та систематичну якісну навчальну роботу. Заохочувальні бали додаються до результатів поточного контролю; загальна сума обов'язкових і додаткових балів до підсумкового контролю не може перевищувати 89 балів. Оцінка «А» (90–100 балів) не може бути отримана лише за рахунок бонусних балів.
Зміст навчальної дисципліни:	Тема 1. Державно-правове регулювання господарської діяльності та менеджменту в Україні. Поняття, предмет та методи правового регулювання господарської діяльності. Господарське законодавство України: його структура, кодифікація та джерела. Роль права в системі менеджменту та державного регулювання економіки. Правовий захист суб'єктів господарювання та споживачів. Ліцензування та патентування окремих видів господарської діяльності. Тема 2. Правові засади створення та діяльності суб'єктів господарювання. Поняття та ознаки суб'єкта господарювання. Юридична особа: поняття, ознаки, правоздатність. Організаційно-правові форми підприємств та господарських товариств в Україні (ТОВ, ПрАТ, приватні, комунальні, державні підприємства). Порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання. Правові аспекти ліквідації, реорганізації та банкрутства суб'єктів господарювання. Тема 3. Договірне право в менеджменті та правове регулювання господарських зобов'язань. Поняття та види господарських зобов'язань. Господарський договір як правова основа відносин контрагентів: поняття, функції, види. Порядок укладання, зміни та розірвання договорів. Істотні умови господарського договору. Способи забезпечення виконання зобов'язань (неустойка, застава, порука, гарантія). Наслідки невиконання або неналежного виконання договору.

	Тема 4. Трудове право та регулювання трудових відносин в організації. Поняття, джерела та принципи трудового права України. Трудовий договір та контракт: поняття, форма, умови та порядок укладання. Робочий час і час відпочинку: правове регулювання. Оплата праці. Права та обов'язки сторін трудових відносин. Підстави та порядок розірвання трудового договору за ініціативою працівника та роботодавця. Оформлення кадрових документів. Тема 5. Правова охорона власності, праці та соціальний захист у менеджменті. Право власності підприємства та форми його юридичного захисту. Охорона праці: правове забезпечення, державні стандарти, обов'язки роботодавця. Соціальний захист працівників. Особливості праці жінок, молоді та осіб з обмеженими можливостями. Конфіденційна інформація та комерційна таємниця підприємства: правовий режим охорони. Тема 6. Відповідальність у сфері господарювання та менеджменту. Вирішення господарських спорів. Юридична відповідальність посадових осіб підприємства: дисциплінарна, матеріальна, адміністративна, кримінальна. Матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну підприємству (обмежена та повна). Система судових органів в Україні. Господарські спори: поняття, види, порядок вирішення. Досудове врегулювання. Позовне провадження.
Інформаційне забезпечення	Нормативно-правові акти: 1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (із змін. і допов.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15 3. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19 4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12 5. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19 6. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17 7. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15 8. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14 9. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12 10. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19 11. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10 12. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-145 13. Про судочину і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19 14. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (із змін. і допов.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15 Основна література: 1. Козирєва О. В., Коляда Т. А. Правознавство : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент» для всіх форм навчання. Харків : Вид-во НФаУ, 2020. 160 с. 2. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с. 3. Основи підприємництва: Підручник / Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін. ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с. 4. Управління корпоративними правами : навчальний посібник / О. Г. Боднарчук, О. І. Боднарчук, М. В. Глух ; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 238 с. 5. Левченко Ю.Г., Слободян В.Я., Задніпряна-Корінна М.Ю., Слободян Н.Я., Данкевич А.Є. Правове регулювання господарської діяльності : Навч. посіб. Київ: НУХТ, 2023. 290 с. 6. Лук'янова Г. Ю. Адміністративне право України: навчальний посібник / Остапенко О. І., Ковалів М. В., Єсімов С. С., Гулак Л. С., Лук'янова Г. Ю., Цьвок М. С., Львів: НУ «Львівська політехніка», 2021. 504 с.

	Допоміжна література: 1. Балановська Т.І., Троян А.В. Управління бізнесом: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2019. 401 с. 2. Бігняк О. Похідний позов та корпоративний договір як засоби захисту корпоративних прав : досвід України. <i>Evropský politický a právní diskurz</i>. 2018. Sv. 5, vyd. 3. С. 227–236. 3. Бігняк О. В. Правова природа та класифікація форм захисту корпоративних прав. <i>Підприємництво, господарство і право : науково-практичний господарсько-правовий журнал</i>. 2018. № 6. С. 6–11. 4. Боровик М. В. Управлінські рішення : конспект лекцій для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 073 Менеджмент / М. В. Боровик; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 81 с. 5. Вербіцька М., Вакіряк В. Теоретико-методологічне обґрунтування сутності і корпоративного спору та особливостей його предметної юрисдикції. <i>Актуальні проблеми правознавства</i>. 2019. Вип. 2 (18). С. 111–116. 6. Корпоративне право : навчальний посібник / О. В. Гарагонич, С. М. Грудницька, Л. М. Дорошенко та ін. ; за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенка. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2018. 400 с. 7. Лаврін О. Позасудовий захист прав суб'єктів господарювання та його значення в сучасних умовах. <i>Економіка та право</i>. 2024. № 1. С. 28—38. 8. Проблеми правового регулювання договірних відносин суб'єктів господарювання: монографія / В. М. Адам та ін.; за заг. ред. М. С. Долинської. — Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2019. 247 с. 9. Степчук А.О. Управлінська діяльність керівника апарату райдержадміністрації: поняття, форми, правове регулювання. <i>Міжнародний мультидисциплінарний науковий журнал «Мистецтво наукової думки»</i>. 2019. № 6. Жовтень. С. 23–26. Інформаційні ресурси: 1. Офіційний сайт Верховної Ради України https://www.rada.gov.ua/ 2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України https://www.kmu.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховного Суду https://supreme.court.gov.ua/supreme 4. Єдиний державний реєстр судових рішень http://www.reyestr.court.gov.ua/ 5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua
Матеріально-технічне забезпечення	Технічне та програмне забезпечення: включає використання сучасних навчальних аудиторій з комп'ютерною та презентаційною технікою, доступом до мережі Інтернет. Для практичних занять та СР використовуються ліцензійний пакет MS Office (Word, PowerPoint) та сучасні інформаційні технології. Інформаційно-методичне забезпечення: наявність доступу студентів до спеціалізованих веб-ресурсів та офіційних інформаційних порталів, зокрема Офіційного веб-порталу Верховної Ради України (розділ «Законодавство України» — zakon.rada.gov.ua) та Єдиного державного реєстру судових рішень (reyestr.court.gov.ua) для роботи з першоджерелами. Системи дистанційного навчання: наявність електронного навчального курсу на платформі Google Classroom ПрАТ «ВНЗ «МАУП», електронних силабусів, конспектів лекцій та детальних методичних вказівок для виконання практичних та індивідуальних завдань.
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	 Філіпова Наталя Андріївна Викладач вищої категорії циклової комісії з права та правоохоронної діяльності Придніпровського фахового коледжу ПрАТ «ВНЗ «МАУП» [11, 12]. Контакти викладача: E-mail: filinatalja2310@ukr.net Моб. телефон (Viber/Telegram): (096)-478-74-80